

Jogok és kötelezettségek a házi kedvencek tartásában

Tisztelt Mártoniak!

Mostani kiemelt témának a tavaszi teendőket, a kölykök ellátását, gondozását szerettem volna körbejárni, illetve a kerti munkákkal összefüggő mérgezéseket és a szezonális (bolha-kullancs-szívféreg elleni) kezeléseket; de olyan jogszabályi változások lépnek életbe a közeljövőben, hogy ezekről mindenképpen szót kell ejtenünk.

Jogi tudnivalók

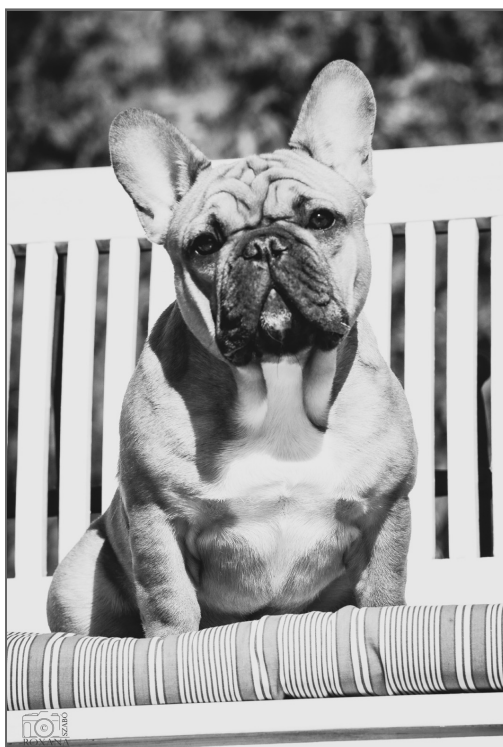
Mielőtt belevágunk, szeretném felhívni a figyelmet, hogy a kutyák ivarzására általában tavasszal és ősszel lehet számítani, a macskák viszont nagyjából január végétől folyamatosan ivarzanak, így a felügyelet nélküli, kóborló állatok alkalmi kapcsolatából nemsokára megszületnek az első utódok. Az első cikkben, éppen egy éve már írtam az ivartalanítás fontosságáról, így erre részletesen nem térnék ki, csak kiegészíteném.

Teljesen mindegy, milyen okból vagy céllal, milyen magyarázattal szeretne valaki két (vélhetően) azonos fajtájú állattól almot lehozni: ez addig a pillanatig, míg törzskönyvvvel, tenyészszerzővel és egészségügyi szűrésekkel nem rendelkező egyedekről; valamint kennelnévvel nem rendelkező tulajdonosról van szó, szaporítás marad. Nem véletlenül tesznek különbséget a törzskönyvvvel rendelkező „fajtájú” és a törzskönyv

nélküli „jellegű” kutyák között. Ha közérthetően szeretném megfogalmazni, akkor a tenyésztő a fajta legkimagaslóbb egyedeivel, dokumentáltan **nemesít**, míg a szaporító a fajta közepszerű, vagy annál gyengébb egyedeivel ellenőrizhetetlen minőségű **végterméket állít elő**. A Nébih által kiadott tájékoztatóban a következő leírás szerepel „... az állat tartója köteles megakadályozni azoknak az állatoknak a szaporodását, amelyeknek küllemi, viselkedésszerű hibái szenvedést okoznának, vagy káros egészségügyi hatással lenne az utódokra. (...) Állatkínzásnak minősül az öröklődő betegségben szenvedő egyed tenyésztése, szaporítása is...”

Az ilyen szaporulatok (szaporítók) és a kisállatkereskedők tevékenységének visszaszorítása érdekében 2021. április 1-től életbe lép egy új kormányrendelet, mely szerint a kedvtelésből tartott állatokkal történő kereskedelem is az ÉLTV (2008. évi XLVI. törvény (Éltv.) 38/A. §) hatálya alá esik. Ez a törvény kimondja, hogy **nyilvántartásba (FELIR azonosító) nem vett szereplőtől tilos kedvtelésből tartott állatot vásárolni; de értékesítésre, szállításra, tárolásra sem szabad átvenni**.

A rendelkezés megsértése esetén az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv (Nébih) a vásárló, illetve az átvető vonatkozásában is alkalmazza a törvényben előírt jogkövetkezményeket.

Eddig semmilyen jogkövetkezménye nem volt annak, ha valaki megvett egy csomagtartó mélyéről előásott kölyköt, chip és oltások nélkül. A Nébih azonban felhívta a figyelmet arra, hogy **mostantól nem csak az eladónak, hanem a vevőnek is felelőssége, hogy minimum 8 hetes, egyedileg megjelölt, chipelt állatot vásároljon** (kieg: jelen pillanatban a kutyák egyedi megjelölése kötelező, a macskáké nem). Magyarul **a vevő ugyanúgy felelősségre vonható, ha szaporítótól vásárol**.

Így ez a változás mindenkit érint, akinek ivaros kutya/macska/görény van az udvarában és alom születik nála, de az állattartókra (vásárló) és az eladókra nézve is sokkal komolyabb kötelezettséget jelent.

Hab a tortán, hogy változik az állatvédelmi bírság összege is (ide tartoznak az utcán kóborló, folyamatosan láncon tartott, éheztetett, nem megfelelő hőszigeteléssel ellátott kutyaólban tartott kutyák is). **2021. január 07-től az állatvédelmi bírság alapösszege 15 ezer Ft-ról 75 ezer Ft-ra emelkedik.** Ez önmagában nem olyan nagy összeg, de a 244/1998. (XII. 31.) kormányrendelet különböző szorzók használatára kötelezi az eljáró hatóságot, **így az eddigi 60-90 ezer Ft-os bírság nagyságrendileg 300 e Ft lesz.**

Ha pedig az állat kárt vagy sérülést is okoz, ennek következményei is a tulajdonost terhelik. Ez lehet anyagi természetű, de sérülés esetén a járási állat-egészségügyi hatóság köteles vizsgálni a sérülés keletkezésének körülményeit. Az eljárás egyik jogkövetkezménye lehet a kutya ivartalanításának elrendelése. Emellett a település jegyzője kérheti az eb egyedi veszélyessé minősítését.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény azt is bünteti, ha a tulajdonos veszélyes ebét nem zárt helyen tartja, nem helyez el a ház (lakás) bejáratán a veszélyes ebre utaló megfelelő figyelmeztető táblát.

A fentiekkel lehet egyet érteni, vagy sem: de nem változtat a tényen, hogy ezek a szabályok mindenkire egyformán vonatkoznak. Az állattartás sokkal nagyobb felelősség, mint ami a hazai gyakorlatban mutatkozik.

A rendelőben gazdag képgyűjteményünk van azokból az elűtött, meglőtt, megtámadott kutyákból és macskákból, akikkel gazdáik lélekszakadva rohantak orvoshoz.

Volt, akin tudtunk segíteni, volt, akiken már nem. Senkinek nem kívánom azt az érzést, amikor egy nyitva felejtett kertkapu miatt egy egész család zokog a menthetetlen kedvenc felett.

A jogszabályi változások és az alapvető tudnivalók után nézzük meg:

Milyen kötelezettségei vannak a közterületen kutyát sétáltató tulajdonosnak?

Belterület közterületén – kivéve a kutyaftattásra kijelölt területet – **ebet csak pórázon lehet vezetni.** Ugyanez a szabály érvényes **közforgalmú közlekedési eszközön** (kivéve vakvezető és a mozgáskorlátozottakat segítő kutyákat), **természeti és védett természeti területen**, illetve **vadászterületen** (a vadászkutyák kivételével).

Közterületen ebet csak olyan személy vezethet, aki annak irányítására, kezelésére és féken tartására képes, mert biztosítani kell, hogy a kutya sem más állatot, sem embert harapásával ne veszélyeztessen.

Élelmiszer-elárúsító üzletbe, közfürdő területére vagy játszótérre (vakvezető, illetve mozgáskorlátozottakat segítő kutya kivételével) ebet beengedni, bevinni nem szabad.

Közterületen **szájkosarat** használni **közforgalmú közlekedési eszközön** (kivéve vakvezető és a mozgáskorlátozottakat segítő kutyákat), illetve **az állat jellemzően agresszív magatartásának ismerete esetén** kell, vagy amennyiben a hatóság az ebet korábban egyedileg veszélyesnek minősítette. *Kieg.: a szájkosár vagy szájszák használata más helyzetekben is elvárt lehet (ilyen pld. az állatorvosi vizsgálat), így célszerű kutyánkat hozzászoktatni.*

A kutyára felügyelő személy **a kutyapispokot köteles a közterületről eltávolítani.**

Kutyával vadászterületen, természetvédelmi területen:

Ejtsünk néhány szót az újra és újra fellángoló vitákat kiváltó erdei kutyasétáltatásról: **erdőben kutyát ugyanúgy pórázon kell vezetni, mint bármely más közterületen.** Az erdőben (vadászterületen) szabadon rohangáló kutya **SZABÁLYSÉRTÉS**, ráadásul rendkívül veszélyes is. Miért?

Vadászterületen a vadász elfoghatja vagy elejtheti a vadat űző kutyát, ha a vad sérelme másként nem hárítható el. Továbbá ugyanígy járhat el fertőzés továbbterjedése vagy másként el nem hárítható támadás megakadályozása céljából (kutya mellett macska esetében is), ha a tulajdonos felderítésére nincs közvetlen lehetőség.

Magyarországon a szabályosan kihelyezett szelektív ölő csapda (pld. hattyúnyak csapda), illetve az élvefogó csapda **használata engedélyezett.** (A szabálytalan kihelyezés már okozhat sérüléseket, de ez más lapra tartozik.) A Vadgazdálkodási Törvény Eu-s jogszabályokra hivatkozva határozza meg, milyen módszerek engedélyezettek, és mik tilosak. A fent említett két csapdázási módszer legális, a csapóvas ellenben már tiltott eszköz, és kihelyezése a BTK szerint több éves börtönbüntetéssel sújtható. Mivel vadászterületen nem kell számolnia a csapdát kihelyezőnek, hogy az kutyát is foghat, így a felelősség sajnos mindig az állattartóé.

Szabálysértés és szankciói:

Veszélyeztetés kutyával: a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 193. § (1)-(2) értelmében szabálysértést követ el, aki a felügyelete alatt álló kutyát:

- a település belterületén felügyelet nélkül bocsátja közterületre, vagy kóborolni hagyja,
- természeti és védett természeti területen vagy vadászterületen póráz nélkül elengedi vagy kóborolni hagyja – kivéve: vadászkutya, szarvasgomba-kereső kutya.

Köztisztasági szabálysértés: A 196. § (1) bekezdés b) pontja szerint szabálysértést követ el, aki a felügyelete alatt álló állat által közterületen, közforgalom céljait szolgáló épületben vagy közforgalmú közlekedési eszközön okozott szennyezés megszüntetéséről nem gondoskodik.

Kik kezdeményezhetnek helyszíni szabálysértési eljárást?

A közterület-felügyelő, természeti és védett természeti területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr, továbbá az önkormányzat közigazgatási területéhez tartozó termőföldeken a mezőőr is szabhat ki helyszíni bírságot, amennyiben a helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését az eljárás alá vont személy elismeri.

Hogyan védhető ki, hogy egy ilyen jellegű jogi procedura szenvedő alanyai legyünk?

Az egyetlen megoldás a jelenlegi jogszabályi környezetben, ha kutyánkat közterületen pórázon sétáltatjuk.

- 1., Akkor vállaljunk kedvtelésből állatot, ha az ezzel járó kötelezettségeket is vállalni tudjuk.
- 2., Ne vásároljunk a gyerekeknek, nagymamának, szomszéd kislánynak háziállatot!
- 3., Ha vásárolunk, kizárólag FELIR azonosítóval rendelkező eladótól, minimum 8 hetesen, oltási könyvvel, mikrochippelel (szerződéssel), ellenőrzött körülmények közül. Egy háziállat tulajdonjogát a tulajdonszerzést igazoló dokumentum bizonyítja, ami lehet adás-vételi szerződés, befogadási vagy ajándékozási szerződés.
- 4., Csak olyan helyre vegyünk háziállatot, ahol megoldott a szökésbiztos, zárt kertben tartás!
- 5., Gondoskodjunk az évenkénti védőoltásairól és a szezonális külső-belső parazita-mentesítésről!
- 6., Tenyésztői elhivatottság hiányában ivartalanítsassuk házi kedvenceinket!
- 7., TILOS állatot állandóan kikötve tartani! Kistestű kutya esetében legalább 4 m, nagytestű kutya esetében minimum 8 méteres lánc jöhet szóba, ideiglenesen. Elzárt területen tartósan tartott kutyák esetében (pld. kennel) kistestű kutyáknál 10 m², közepes: 15 m², nagytestű kutyáknak minimum 20 m² területet kell biztosítani!
- 8., A gazda kötelessége, hogy az udvaron tartott kutyának biztonságos, jól szigetelt házat biztosítson.
- 9., Az állattartónak a közterületeken érvényes kötelezettségeknek maradéktalanul eleget kell tennie.

Mártonban járva sokszor találkozom szabályosan vezetett kutyákkal, de sajnos olyanokkal is, akik rendszeresen felügyelet nélkül vannak az utcán. A többség betartja a vonatkozó szabályokat, de sajnos mindig lesznek olyanok, akik valahogy se nem érzik, se nem értik ennek a dolognak a veszélyességét és a szabálytalanságát. Az üdülőterületen a szezon végén magukra hagyott állatokról már nem is beszélve. A fentiek miatt sokszor találkozhatunk az utcákat járó állatokkal.

Mi a teendő, ha valaki kóbor kutyát talál?

A kóbor és a kóborló, valamint az elszökött kutya közötti különbséget sajnos nagyon nehéz meglátni. Általában a kóborló/elszökött kutyán van valamilyen jelzés (nyakörv pld.), de ez sem könnyíti meg a megtalálást. Elsőként azt kell felmérni, hogy az állat sérült-, beteg-e? Ha sérült a kutya, az első és legfontosabb lépés, hogy vigyük el a legközelebbi állatorvoshoz. Ha nem sérült, helyezzük biztonságba és próbáljunk meg chipet olvasatni, mely alapján az állatorvosok az országos adatbázisban ellenőrizni tudják a

tulajdonos elérhetőségeit. Sajnos nem ritka, hogy a kutyákban nincs mikrochip, ilyenkor nagyon nehéz a tulajdonost fellelni. Érdemes a megtalálás helyén az eset tényét *kiplakátolni*, hátha az aggódó gazdi rábukkan.

Használjuk ki a közösségi média adta lehetőségeket, tegyük be minél több helyi vagy állatos csoportba, hátha már keresik a kutyát.

Ha nem tudjuk otthon elhelyezését megoldani, megpróbálhatjuk a környező menhelyeket: fogadják-e? Sajnos az a tapasztalat, hogy a menhelyek 2x-3x túlterheléssel dolgoznak, nehezen tudnak új állatot bevenni, de egy próbát mindenképpen megér.

Azonban, ha a kutya elhelyezését végképp nem tudjuk másképpen megoldani, végső megoldásként a gyeptes-teri telep marad.

A kóborlás elkerülése érdekében alaptétel, hogy a **háziállatokat tulajdonosaiknak zárt kerten belül KELL tartaniuk**. Nincs jelentősége, hogy vidéki vagy városi környezet. A törvényalkotó nem tesz különbséget. A rendszeresen utcán lévő, kóborló háziállatok ellen jogosan emelnek kifogást az itt élők. Azonban a Mártoni Fórumon közölt posztok csak figyelemfelkeltésnek jók. Egyfelől vitakultúra hiányában ezek szinte kivétel nélkül személyeskedésbe fordulnak, másfelől érdemi bejelentést az utcán vagy közterületen kóborló kutyákkal kapcsolatban a települési önkormányzatnál vagy az illetékes járási hivatalban mint általános szabálysértési hatóságnál tehet.

A talált kutyára (macskára) vonatkozó szabályok:

A PTK egyértelműen fogalmaz abban az esetben, ha egy állat elszökik és valaki befogja. Ha az állat tulajdonosa ismertté válik, akkor köteles az állatot visszavenni, és megtéríteni a befogással, elhelyezéssel kapcsolatos költségeket. Ha a tulajdonos az állatot nem veszi vissza, vagy az részére nem adható ki az állat egészségét súlyosan veszé-

lyezettető tartási körülmények miatt, az állatvédelmi hatóság az állatot elkobozza, és a tulajdonost a költségek megtérítésére kötelezi.

Ebben az esetben a kutya anyagi értékkel bír, talált tárgynak minősül, aki tulajdonoshoz köthető.

Mi a teendő, ha valaki állatvédelmi tárgyú panaszt szeretne tenni? (rossz tartás, állatkínzás, állatviadal, veszélyes eb)

A jogszabály szerint elsőfokú állatvédelmi hatóság a NÉBIH, a Pest Megyei Kormányhivatal, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatal, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró járási hivatal, valamint a település jegyzője, így **a felsorolt szervek bármelyikénél lehet bejelentést tenni.**

A bejelentést írásban vagy szóban is meg lehet tenni. Az állatvédelmi tárgyú bejelentés közérdekű, illetékmentes. A bejelentésnek tartalmaznia kell az esemény (észlelés) helyszínének pontos címét és a probléma teljes

körű, részletes leírását.

Legjobb fotókkal, videóval dokumentálni az esetet, ha lehetőségünk van rá.

Sajnos sok esetben az állattartó bosszújától való félelem visszatartja az embereket a bejelentéstől. A 2013. évi CLXV. törvény rendelkezései alapján

ettől nem kell tartani: **zárt adatkezelés illeti meg a közérdekű bejelentést tevő személyt.** Az illető adatai nem megismerhetők, és csak a bejelentés alapján kezdeményezett eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv részére adhatóak át.

2021. 03. 09.

Fotók: Szabó Roxána

Szabó Roxána
BSc állattenyésztő mérnök
aranykoszorús mestertenyésztő
állatorvosi asszisztens

ÁLLATVÉDELMI, ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI HATÁSKÖRBEN ELJÁRÓ HIVATALOK

	kóbor állat	állatkínzás, állatviadal	veszélyes eb
Illetékes járási hivatal http://www.kormanyhivatal.hu/hu/elerhetosegek amennyiben rákattintunk az illetékes megyére, megjelennek a járási elérhetőségek	X	X	X
Jegyző 2318 Szigetszentmárton, Telkes utca 10. Tel.: 06-24-456-325, 06-24-513-800 e-mail: ph@szigetszentmarton.hu	X	X	X
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (ingyenesen hívható zöldszám: 06-80-263-244 ugyfelszolgalat@nebih.gov.hu)	X	X	
Illetékes rendőrkapitányság 2300 Ráckeve, Kossuth Lajos u. 22. Telefonszám: (06 24) 518 680		X	
Illetékes megyei kormányhivatal http://www.kormanyhivatal.hu/hu/elerhetosegek		X	